

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂRE nr. 880

din 29 noiembrie 2011

Cu punctul de vedere nr. 29954/1154/30239/ST/2011, Direcția legislație, documentare și contencios a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii contestația formulată de către Direcția Națională Anticorupție împotriva Hotărârii nr.663A/2011 a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

În motivarea contestației, Direcția Națională Anticorupție a învederat, în esență, faptul că hotărârea sus-menționată nu a rezolvat în nici un mod sesizarea pentru luarea unor măsuri în vederea abținerii doamnei judecător Viorica Costiniu de a judeca cauze în care instanța a fost investită cu soluționarea unui rechizitoriu întocmit de către Direcția Națională Anticorupție, după ce soțul acesteia a fost trimis în judecată de această direcție.

Contestatoarea a arătat că, în mod eronat, s-a apreciat că nu se putea pune în discuție existența unei incompatibilități atâta timp cât aceasta nu este prevăzută de codurile de procedură judiciară și, în calitate de garant al independenței, Consiliul Superior al Magistraturii ar trebui să ia măsuri pentru rezolvarea și evitarea apariției situațiilor de „imparțialitate obiectivă”, întrucât aparența că magistratul nu va fi deplin imparțial afectează prestigiul justiției.

A evidențiat contestatoarea că art. 5 alin. (2) din Legea nr. 304/2004, privind organizarea judiciară, cu modificările și completările ulterioare, stabilește, implicit, un tip generic de incompatibilități, mai larg decât cel al incompatibilităților prevăzute de codul de procedură, dar și o modalitate distinctă de rezolvare a acestor situații, iar art. 99 lit. a)

din același act normativ menționează ca abatere disciplinară: „încălcarea prevederilor legale referitoare la declarațiile de avere, declarațiile de interese, incompatibilități și interdicții pentru judecători și procurori”, fără a exista o distincție între incompatibilitățile stabilite de codurile de procedură și alte tipuri de incompatibilități.

Totodată, contestatoarea a făcut referire la dispozițiile art. 4 alin. (1) din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, evidențiind existența obligației legale a Consiliului Superior al Magistraturii de a apăra, chiar din oficiu, judecătorii și procurorii, inclusiv împotriva oricărui act de natură să creeze suspiciuni cu privire la imparțialitatea acestora și de a dispune măsurile care se impun în cazul identificării unor astfel de situații.

Analizând contestația formulată și documentele atașate, Plenul reține următoarele:

La data de 10.05.2011 a fost înregistrată la Consiliul Superior al Magistraturii, sub nr. 1/11788/1154/2011, solicitarea Direcției Naționale Anticorupție, completată prin cererea înregistrată sub nr. 12503/1154/12.05.2005, privind analizarea posibilității luării unor măsuri corespunzătoare pentru a se înlătura suspiciunea cu privire la afectarea imparțialității soluționării de către Costiniu Viorica, judecător în cadrul Curții de Apel București, a dosarelor instrumentate de Direcția Națională Anticorupție, în condițiile în care față de soțul acesteia au fost luate măsuri preventive și s-a dispus trimiterea în judecată de către această structură.

Solicitarea contestatarei a fost înaintată Inspecției Judiciare pentru efectuarea de verificări privind aspectele sesizate.

Inspekția judiciară, în urma verificărilor efectuate, a opinat că, deși situația sesizată nu se încadrează în cauzele de incompatibilitate prevăzute de art. 46-48 din Codul de procedură penală, totuși, de principiu, se poate aprecia că participarea unui judecător la soluționarea cauzelor penale instrumentate de instituția care a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată a soțului sau a unei rude apropiate pune în discuție aparența de imparțialitate a judecătorului respectiv.

Astfel, Inspekția Judiciară a evidențiat dispozițiile art. 9 alin. (1) și (2) din Codul deontologic, dispozițiile art. 104 și art. 115 din Legea nr. 161 din 19 aprilie 2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, apreciind,

totodată, că trebuie avute în vedere nu numai reglementările interne, ci și directivele diferitelor organisme internaționale, inclusiv interpretările date de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Totodată, Inspecția judiciară a considerat că nu se poate susține că, din punct de vedere al răspunderii disciplinare, doamna judecător ar fi încălcat dispozițiile art. 99 lit. a) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, referitoare la incompatibilități, nefiind reglementată, în mod singular, o astfel de situație precum cea expusă în sesizare.

Inspecția judiciară a evidențiat că nu poate fi imputat doamnei judecător nici faptul că nu ar fi formulat cerere de abținere, aceasta din urmă fiind privită ca remediu procesual al incompatibilității și nu poate fi analizată, din punct de vedere al răspunderii disciplinare, nici incidența prevederilor cuprinse în Legea nr. 161 din 19 aprilie 2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, deoarece îndeplinirea unei obligații legale nu poate constitui, în același timp, și o manifestare contrară demnității funcției ori de natură să afecteze imparțialitatea sau prestigiul acesteia, așa cum cere latura obiectivă a textului de lege sus-menționat (art. 104 din Legea nr. 161/2003).

În ceea ce privește stabilirea faptului dacă participarea doamnei judecător Costiniu Viorica la soluționarea cauzelor penale instrumentate de unitatea de parchet sus-menționată determină, în vreo modalitate, afectarea aparenței de imparțialitate, Inspecția Judiciară a concluzionat că participarea la judecată, inclusiv a cauzelor menționate, s-a realizat cu respectarea prevederilor legale și regulamentare; nu există posibilitatea analizării soluțiilor pronunțate, acestea fiind supuse căilor de atac prevăzute de lege; participarea doamnei judecător Costiniu Viorica în completele de judecată sus-menționate și neformularea cererilor de abținere nu se circumscrie elementelor constitutive ale abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. a) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și nici situațiilor care presupun încălcarea Codului deontologic al judecătorilor și procurorilor; doamna judecător se află într-o stare de aparentă incompatibilitate, deoarece soluționează rechizitorii întocmite de către aceeași instituție ce l-a trimis pe soțul său în judecată; posibilitatea constatării încălcării aparenței de imparțialitate numai în condițiile în care legea procesual penală ar

fi reglementat situația analizată sub forma unei incompatibilități, precum și faptul că dispozițiile cuprinse în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești nu prevăd măsuri administrative de natură a evita incompatibilitatea aparentă în situații de natura celor analizate.

Secția pentru judecatori, prin Hotărârea nr. 663A/13.09.2011, nu și-a însușit propunerile Inspecției Judiciare, apreciind că eventuala incompatibilitate a doamnei judecător Costiniu Viorica în soluționarea dosarelor întocmite de către Direcția Națională Anticorupție nu poate fi analizată în extenso, cu referire la orice dosar întocmit de către această instituție.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii apreciază legală și temeinică Hotărârea nr. 663A/13.09.2011 a Secției pentru judecatori.

În mod corect s-a apreciat că eventuala incompatibilitate a doamnei judecător Costiniu Viorica în soluționarea dosarelor întocmite de către Direcția Națională Anticorupție nu poate fi analizată în extenso, cu referire la orice dosar întocmit de către această instituție.

Mai mult, Plenul reține că nicio dispoziție legală nu menționează expres un caz de incompatibilitate în care ar putea fi încadrată situația de fapt prezentată de către Direcția Națională Anticorupție, or cazurile de incompatibilitate sunt expres și limitativ prevăzute de lege.

Plenul apreciază, de asemenea, nejustificată susținerea contestatoarei privind stabilirea implicită de către art. 5 alin. (2) din Legea nr. 304/2004, privind organizarea judiciară, cu modificările și completările ulterioare, a unui tip generic de incompatibilități, mai larg decât cel al incompatibilităților prevăzute de codul de procedură. Plenul consideră că existența unui posibil conflict între interesele personale ale magistratului și interesul public de înfăptuire a justiției sau de apărare a intereselor generale ale societății nu presupune existența unui nou caz de incompatibilitate și nu poate fi analizată ca atare. Obligatorietatea sesizării colegiului de conducere/conducătorului parchetului, care să stabilească dacă există cazul unui conflict între interesele magistratului și interesul public de înfăptuire a justiției și dacă acesta afectează îndeplinirea imparțială a atribuțiilor de serviciu nu poate fi considerată o modalitate de soluționare a unui caz de incompatibilitate. În plus, lipsa efectuării unei astfel de sesizări nu conduce la încălcarea

dispozițiilor art. 99 lit a) din Legea nr. 303/2004, deoarece nu se poate aprecia că magistratul ar fi încălcat dispozițiile legale referitoare la incompatibilități și interdicții.

Astfel cum a reținut și Secția pentru judecători, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că un eventual caz de incompatibilitate poate fi constatat într-un anume litigiu de către magistratul ce îl soluționează sau de către una dintre părți, legea prevăzând în acest caz, ca remediu, posibilitatea formulării unei cereri de abținere sau de recuzare.

Consiliul Superior al Magistraturii nu poate aprecia că, în situația soluționării oricărui rechizitoriu întocmit de către Direcția Națională Anticorupție de către doamna judecător Viorica Costiniu, aceasta se află în stare de incompatibilitate doar pentru că verificarea rechizitoriului întocmit de către aceeași direcție a fost efectuată de către procurorul șef al direcției.

În plus, refuzul doamnei judecător Viorica Costiniu de a participa la soluționarea oricărui rechizitoriu întocmit de către Direcția Națională Anticorupție poate constitui denegare de dreptate.

Nu în ultimul rând, Plenul apreciază că dispozițiile art. 4 din Legea 317/2004, la care a făcut referire contestatoarea, privind apărarea imparțialității judecătorilor și procurorilor, nu are aplicabilitate în speță. În condițiile în care pretinsa stare de aparentă imparțialitate a doamnei Costiniu Viorica în soluționarea oricăror rechizitorii întocmite de către Direcția Națională Anticorupție nu există, efectuarea cercetărilor în vederea apărării imparțialității nu își găsește o argumentare logică și temeinică.

Față de considerentele de mai sus, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii apreciază neîntemeiată atât contestația formulată de către Direcția Națională Anticorupție împotriva Hotărârii nr.663A/13.09.2011 a Secției pentru judecători, cât și sesizarea aceleiași direcții, referitoare la luarea unor măsuri în vederea abținerii doamnei judecător Viorica Costiniu de a judeca cauze în care instanța a fost investită cu soluționarea unui rechizitoriu întocmit de către Direcția Națională Anticorupție

Astfel, având în vedere cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 36 alin. (2) din Legea nr. 317/2004, privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți,

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art.1 – Respingerea contestației formulate de Direcția Națională Anticorupție împotriva Hotărârii nr.663A/13.09.2011 a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

Art.2 – Respingerea sesizării formulate de Direcția Națională Anticorupție.

Art.3 - Prezenta hotărâre se comunică Direcției resurse umane și organizare, pentru a fi pusă în aplicare, conform legii.

Data în București, la data de 29 noiembrie 2011

Președinte de ședință,

Procuror George BĂLAN

